31993L0016

7.7.1993 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* L 165/1

NÕUKOGU DIREKTIIV 93/16/EMÜ, 5. aprill 1993, arstide vaba liikumise hõlbustamise ning nende diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise kohta

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 49, artikli 57 lõiget 1 ja lõike 2 esimest ja kolmandat lauset ning artiklit 66,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

koostöös Euroopa Parlamendiga, [1]

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust [2]

ning arvestades, et:

nõukogu 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/362/EMÜ, mis käsitleb meditsiinialaste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikust tunnustamist ja sisaldab asutamisõiguse ja teenuste osutamise vabaduse kasutamise hõlbustamiseks võetavaid meetmeid, [3] ja nõukogu 16. juuni 1975. aasta direktiivi 75/363/EMÜ arstide tegevust käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta [4] on sageli ja oluliselt muudetud; seepärast tuleks kõnealused direktiivid selguse ja otstarbekuse huvides konsolideerida; lisaks on soovitatav inkorporeerida kõnealusesse konsolideeritud teksti nõukogu 15. septembri 1986. aasta direktiiv 86/457/EMÜ üldarsti erikoolituse kohta; [5]

asutamislepingu kohaselt on alates üleminekuperioodi lõpust asutamise ja teenuste osutamise puhul keelatud igasugune diskrimineerimine kodakondsuse põhjal; niisugust kodakondsusel põhineva kohtlemise põhimõtet kohaldatakse eelkõige kõikide selliste lubade andmise suhtes, mida on vaja arstina praktiseerimiseks ja seoses kutseorganisatsioonide või -organite registrisse kandmise või nende liikmesusega;

siiski näib olevat põhjendatud kehtestada teatavad sätted, selleks et hõlbustada arstide tegevusega seotud asutamisõiguse ja teenuste osutamise tulemuslikku rakendamist;

asutamislepingu kohaselt ei tohi liikmesriigid anda mingisugust liiki abi, mis võiks rikkuda asutamistingimusi;

asutamislepingu artikli 57 lõikes 1 on sätestatud, et diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise kohta tuleb välja anda direktiivid; käesoleva direktiivi eesmärk on selliste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine, mille alusel võib alustada tegevust või tegutseda meditsiinivaldkonnas, ning meditsiinivaldkonna spetsialistide diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide tunnustamine;

spetsialistide koolituse puhul on koolituse saamist tõendavate tunnistuste vastastikune tunnustamine soovitatav juhul, kui sellised tunnistused, mis ei ole küll spetsialisti tegevuse alustamise

---

([1]) EÜT C 125, 18.5.1992, lk 170; ja EÜT C 72, 15.3.1993.
([2]) EÜT C 98, 24.4.1992, lk 6.
([3]) EÜT L 167, 30.6.1975, lk 1. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 90/658/EMÜ (EÜT L 353, 17.12.1990, lk 73).
([4]) EÜT L 167, 30.6.1975, lk 14. Direktiivi on viimati muudetud direktiiviga 90/658/EMÜ (EÜT L 353, 17.12.1990, lk 73).
([5]) EÜT L 267, 19.9.1986, lk 26.

tingimuseks, annavad isikule siiski õiguse kasutada spetsialisti nimetust;

muudatused liikmesriikide õigusaktides on põhjustanud vajaduse teatavate tehniliste paranduste järele, selleks et võtta eelkõige arvesse muudatusi kõnealuste ametitega seotud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide või teatavate eriarstide nimetustes, samuti teatavate eriarstialade loomist või kaotamist mõnedes liikmesriikides;

on soovitatav näha ette meetmed, mis on seotud omandatud õigustega selliste meditsiinialaste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikuse tunnustamise suhtes, mille on välja andnud liikmesriik ja mis tunnustavad koolitust, millega alustati enne käesoleva direktiivi rakendamist;

koolitustunnistuse omamise osas ei tähenda diplomite vastastikust tunnustamist käsitlev direktiiv tingimata selliste diplomitega hõlmatud koolituse võrdväärsust ning seepärast peaks selliste tunnistuste kasutamine olema lubatud ainult välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi keeles;

hõlbustamaks riigiasutustel käesoleva direktiivi kohaldamist, võivad liikmesriigid ette näha, et lisaks koolitustunnistustele peab käesoleva direktiiviga ettenähtud koolitustingimustele vastav isik esitama oma päritolu- või lähteriigi pädevate asutuste väljaantud tunnistuse, milles märgitakse, et need koolitustunnistused on sellised, nagu käesolevas direktiivis ette nähtud;

käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigus- ja haldusnorme, millega keelatakse ettevõtete meditsiinialane tegevus või kehtestatakse selleks teatavad tingimused;

teenuste osutamise osas on kutseorganisatsiooni või -organi registrisse kandmise või selle liikmesuse nõue, mis on seotud kindla ja püsiva tegevusega vastuvõtvas riigis, kahtlemata takistuseks isikule, kes soovib osutada ajutist laadi teenuseid; seetõttu tuleks see nõue tühistada; sellisel juhul tuleks siiski tagada kutsealase distsipliini kontroll, mis on nende kutseorganisatsioonide ja -organite ülesanne; kui asutamislepingu artiklist 62 ei tulene teisiti, tuleks seetõttu sätestada, et asjaomaselt isikult võib nõuda teenuste osutamisega seotud andmete esitamist vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele;

hea maine ja laitmatu reputatsiooniga seotud nõuete osas tuleks teha selget vahet nõuetel, mida esitatakse kutsetöö alustamise või kutsetööga tegelemise suhtes;

pidades silmas eriarsti diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikust tunnustamist ja selleks, et anda kõigile selle kutseala liikmesriikide kodanikest esindajatele ühenduses võrdsed võimalused, näib oluline eriarstide koolituse nõudeid kooskõlastada; selleks tuleks ette näha teatavad miinimumnõuded, mis käsitlevad õigust alustada eriarsti koolitust, minimaalset koolituse aega, koolituse meetodeid ja toimumiskohta ning järelevalvet selle üle; need normid käsitlevad üksnes erialasid, mis on ühised kõikides liikmesriikides või vähemalt kahes liikmesriigis;

kõnealusel tegevusalal tegutsemise tingimuste kooskõlastamine vastavalt käesolevale direktiivile ei välista edaspidist kooskõlastamist;

praeguseks on jõutud olukorrani, kus üldiselt tunnistatakse vajadust üldarsti erikoolituse järele, mis võimaldaks üldarstil oma ametiülesandeid paremini täita; üldarsti ametiülesanded, mis sõltuvad suurel määral arsti isiklikest teadmistest oma patsiendi olukorra kohta, koosnevad lisaks asjakohasest ravimisest ka soovituste andmisest haiguse ennetamiseks ja patsiendi üldise tervise kaitsest;

vajadus üldarsti erikoolituse järele on tekkinud peamiselt arstiteaduse arengu tulemusel, mis on suurendanud lõhet ühelt poolt meditsiiniliste uuringute ja meditsiinikoolituse ning teiselt poolt üldarstipraksise vahel, nii et liikmesriikide praeguse meditsiinikoolituse põhiõppe raames ei ole enam võimalik üldarstipraksise olulisi aspekte rahuldavalt õpetada;

lisaks sellele, et üldarsti täiustatud koolitus on kasulik patsientidele, aitaks see kaasa ka tervishoiu parandamisele, eelkõige muutes selektiivsemaks spetsialistidega konsulteerimise ning laboratooriumide ja muu spetsialiseeritud sisseseade ja aparatuuri kasutamise;

üldarsti täiustatud koolitus parandaks üldarsti staatust;

kuigi olukord näib pöördumatu, on kõnealused muutused eri liikmesriikides toimunud erineva kiirusega; on soovitatav tagada eri suundumuste järkjärguline ühtlustamine, pidurdamata seejuures arengutempot, et iga üldarsti asjakohane koolitus vastaks üldarstipraksise nõuetele;

kõnealuse reformi järkjärguliseks läbiviimiseks tuleb algetapis seada igas liikmesriigis sisse üldarstide erikoolitus, mis vastab kvaliteedi ja kvantiteedi miinimumnõuetele ning täiendab minimaalset põhiõpet, mida üldarstid käesoleva direktiivi kohaselt saama

peavad; ei ole oluline, kas kõnealust üldarstikoolitust saadakse siseriiklikult ettenähtud arsti põhiõppe osana või sellest eraldi; teises etapis tuleks ette näha, et sotsiaalkindlustusskeemi raames üldarstipraksise pidamise tingimuseks on üldarsti erikoolituse saamine; kõnealuse reformi lõpuleviimiseks tuleks ka edaspidi ettepanekuid teha;

käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide õigust organiseerida oma siseriiklikke sotsiaalkindlustusskeeme ja otsustada nendele skeemidele vastava tegevuse üle;

üldarsti erikoolituse läbimist tõendavate diplomite, tunnistuste ja muude dokumentide väljaandmist reguleerivate miinimumtingimuste kooskõlastamine vastavalt käesolevale direktiivile võimaldab liikmesriikidel nende diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide vastastikust tunnustamist;

vastavalt käesolevale direktiivile ei ole vastuvõtval liikmesriigil õigust nõuda mõnes teises liikmesriigis saadud ja käesoleva direktiivi kohaselt tunnustatud diplomiga meditsiinipraktikult vastuvõtva riigi sotsiaalkindlustusskeemi raames praktiseerimiseks mingi täiendkoolituse läbimist, isegi kui selle riigi territooriumil saadud meditsiinialase diplomi omanikelt nõutakse sellist täiendkoolitust; seda käesoleva direktiivi sätet kohaldatakse sotsiaalkindlustusskeemi raames üldarstipraksise pidamise suhtes kuni 1. jaanuarini 1995, millest alates nõutakse käesoleva direktiiviga, et kõik liikmesriigid muudaksid üldarsti erikoolituse saamise oma sotsiaalkindlustusskeemide raames peetava üldarstipraksise tingimuseks; meditsiinipraktikutel, kes on praktiseerimist alustanud enne käesolevas direktiivis sätestatud kuupäeva, peab olema omandatud õigus praktiseerida üldarstina vastuvõtva riigi sotsiaalkindlustusskeemi alusel, isegi juhul, kui nad ei ole läbinud üldarsti erikoolitust;

käesoleva direktiiviga ettenähtud kooskõlastamine hõlmab arstide kutsealast koolitust; koolituse osas ei tee enamik liikmesriike praegu vahet arstidel, kes tegutsevad palgatöötajatena, ja arstidel, kes on füüsilisest isikust ettevõtjad; loetletud kutsealade hea maine või laitmatu reputatsiooni, kutsedistsipliini või kutsenimetuse kasutamisega seotud eeskirju kohaldatakse või võib sõltuvalt liikmesriigist kohaldada nii palgatöötajate kui ka füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes; kõikides liikmesriikides on arstide tegevuse tingimuseks meditsiinialase diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omamine; arstina võivad tegutseda nii palgatöötajad kui ka füüsilisest isikust ettevõtjad ning kõnealused isikud võivad oma kutsetegevuse jooksul arstina tegutseda mõlemal viisil; seepärast tuleb kõnealuste spetsialistide vaba liikumise võimalikult tõhusaks edendamiseks ühenduses laiendada käesoleva direktiivi kohaldamisala palgatöötajatest arstidele;

käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide kohustusi, mis on seotud III lisa B osas sisalduvate ülevõtmise tähtaegadega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I JAOTIS

REGULEERIMISALA

Artikkel 1

Käesolevat direktiivi kohaldatakse palgatöötajate või füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate liikmesriikide kodanikest arstide tegevuse suhtes.

II JAOTIS

MEDITSIINIALASTE DIPLOMITE, TUNNISTUSTE JA MUUDE KVALIFIKATSIOONI TÕENDAVATE DOKUMENTIDE VASTASTIKUNE TUNNUSTAMINE

I PEATÜKK

MEDITSIINIALASED DIPLOMID, TUNNISTUSED JA MUUD KVALIFIKATSIOONI TÕENDAVAD DOKUMENDID

Artikkel 2

Liikmesriik tunnustab artiklis 3 loetletud diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mis on liikmesriikide kodanikele artikli 23 kohaselt välja antud teises liikmesriigis, nii et need dokumendid annavad liikmesriigi territooriumil samad õigused tegevuse alustamiseks ja tegutsemiseks arstina kui liikmesriigi enda väljaantud dokumendid.

Artikkel 3

Artiklis 2 nimetatud diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on järgmised:

a) *Belgias*:

diplôme légal de docteur en médecine, chirurgie et accouchements/ Wettelijk diploma van doctor in de genees-, heel- en ver loskunde (seaduses ettenähtud meditsiinidoktori, kirurgi ja sünnitusarsti diplom), mille annavad välja ülikoolide arstiteaduskonnad, tsentraalne eksamikomisjon või riiklik ülikoolihariduse eksamikomisjon;

b) *Taanis*:

bevis for bestået lægevidenskabelig embedseksamen (seaduses ettenähtud meditsiinipraktiku diplom), mille annab välja ülikooli arstiteaduskond, ja *dokumentation for gennemført praktisk uddannelse* (õppepraktika tunnistus, mille annavad välja tervishoiuteenistuse pädevad ametiasutused);

c) *Saksamaal*:

1. *Zeugnis über die ärztliche Staatsprüfung* (arsti riigieksamitunnistus), mille annavad välja pädevad ametiasutused, *Zeugnis über die Vorbereitungszeit als Medizinalassistent* (tunnistus ettevalmistusaja läbimise kohta arsti abina), kui Saksa õigusaktidega nõutakse arsti koolituse läbimiseks endiselt sellist ettevalmistusaega;

2. *Zeugnis über die ärztliche Staatsprüfung* (arsti riigieksamitunnistus), mille pädevad asutused on välja andnud pärast 30. juunit 1988, ja õppepraktika jooksul arstipraktika sooritamist kinnitav tunnistus (*Arzt im Praktikum*);

d) *Kreekas*:

Πτυχίο Ιατρικής (meditsiini kutsekraad), mille annab välja:

— ülikooli arstiteaduskond või

— ülikooli tervishoiuteaduskonna meditsiiniosakond;

e) *Hispaanias*:

Título de Licenciado en Medicina y Cirugía (meditsiini- ja kirurgiaalane ülikoolikraad), mille annab välja haridus- ja teadusministeerium või ülikooli rektor;

f) *Prantsusmaal*:

1. *diplôme d'État de docteur en médecine* (riiklik meditsiinidoktori diplom), mille annavad välja ülikoolide arstiteaduskonnad, ülikoolide arsti-farmaatsiateaduskonnad või ülikoolid;

2. *diplôme d'université de docteur en médecine* (meditsiinidoktori ülikoolidiplom), mille puhul diplom tõendab meditsiinidoktori diplomi jaoks ettenähtud kursusega samaväärse õppekursuse läbimist;

g) *Iirimaal*:

primary qualification (tunnistus baasteadmiste kohta), mis on välja antud Iirimaal pärast pädeva eksamineerimisasutuse korraldatud kvalifikatsioonieksami sooritamist, ja kõnealuse asutuse väljaantud kogemust tõendav tunnistus, mis annab õiguse registreerida ennast kui *fully registered medical practitioner* (täielikult litsentseeritud meditsiinipraktik);

h) *Itaalias*:

diploma di laurea in medicina e chirurgia (meditsiini- ja kirurgiaalane lõpudiplom), mille annab ülikool ja millele on lisatud *diploma di abilitazione all'esercizio della medicina e chirurgia* (diplom, mis annab arstina ja kirurgina praktiseerimise õiguse), mille annab välja riiklik eksamikomisjon;

i) *Luksemburgis*:

diplôme d'État de docteur en médecine, chirurgie et accouchements (meditsiinidoktori, kirurgi ja sünnitusarsti riiklik diplom), mille annab välja riiklik eksamikomisjon ja mille kinnitab haridusministeerium, ja *certificat de stage* (õppepraktika tunnistus), mille kinnitab tervishoiuminister;

j) *Madalmaades*:

universitair getuigschrift van arts (arsti ülikoolitunnistus);

k) *Portugalis*:

Carta de curso de licenciatura em medicina (meditsiiniõpingute lõpetamist tõendav diplom), mille annab välja ülikool, ja *Diploma comprovativo da conclusão do internato geral* (üldise internatuuri lõpetamist tõendav diplom), mille annavad välja tervishoiuministeeriumi pädevad asutused;

l) *Ühendkuningriigis*:

primary qualification (tunnistus baasteadmiste kohta), mis on välja antud Ühendkuningriigis pärast pädeva eksamineerimisasutuse korraldatud kvalifikatsioonieksami sooritamist, ja kõnealuse asutuse väljaantud kogemust tõendav tunnistus, mis annab õiguse registreerida ennast kui *fully registered medical practitioner* (täielikult litsentseeritud meditsiinipraktik).

II PEATÜKK

SELLISED ERIARSTI DIPLOMID, TUNNISTUSED JA MUUD KVALIFIKATSIOONI TÕENDAVAD DOKUMENDID, MIS ON ÜHISED KÕIKIDES LIIKMESRIIKIDES

Artikkel 4

Iga liikmesriik tunnustab artiklis 5 loetletud eriarsti diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille artiklite 24, 25, 26 ja 29 kohaselt on liikmesriikide kodanikele välja andnud teised, käsitades neid oma territooriumil

samaväärsena enda väljaantud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega.

Artikkel 5

1. Artiklis 4 nimetatud diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on sellised, mille on välja andnud lõikes 2 nimetatud pädevad asutused ja mis vastavad kõnealuse spetsialiseeritud koolituse osas eri liikmesriikides tunnustatud kvalifikatsioonidele, mis on loetletud lõikes 3.

2. Lõikes 1 nimetatud pädevate asutuste väljaantud diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on järgmised:

Belgias:

titre d'agrégation en qualité de médecin spécialiste/erkenningstitel van geneersheer specialist (eriarsti kvalifikatsiooni tõendav tunnistus), mille annab välja tervishoiuminister;

Taanis:

bevis for tilladelse til at betegne sig som speciallæge (tõend spetsialisti nimetuse kasutamise õiguse kohta), mille annavad välja tervishoiuteenistuste pädevad asutused;

Saksamaal:

Fachärztliche Anerkennung (spetsialisti tunnustatud tunnistus), mille annab välja *Landesärztekammer* (asjaomase liidumaa arstide koda);

Kreekas:

Τίτλος Ιατρικής Ειδικότητας (eriarsti tunnistus), mille annavad välja *Νομαρχίες* (noomid);

Hispaanias:

Título de Especialista (spetsialisti kutsekvalifikatsioon), mille annab haridus- ja teadusministeerium;

Prantsusmaal:

— *certificat d'études spéciales de médecine* (eriarsti koolituse tunnistus), mille annavad ülikoolide arstiteaduskonnad, ülikoolide arsti-farmaatsiateaduskonnad või ülikoolid,

— kvalifitseeritud eriarsti tunnistused, mille annab arstide ühenduse *Ordre des médecins* nõukogu,

— *certificat d'études spéciales de médecine* (eriarsti koolituse tunnistus), mille annavad ülikoolide arstiteaduskonnad, ülikoolide arsti-farmaatsiateaduskonnad või ülikoolid, või samaväärsed tunnistused, mis antakse välja haridusministeeriumi määrusega,

— *diplôme d'études spécialisées de médecine délivré par les universités* (eriarsti koolituse tunnistus, mille annab välja ülikool);

Iirimaal:

certificate of specialist doctor (eriarsti tunnistus), mille annab välja pädev ametiasutus, kelle on selleks volitanud tervishoiuminister;

Itaalias:

diploma di medico specialista, rilasciati dal rettore di una universita (eriarsti diplom, mille annab välja ülikooli rektor);

Luksemburgis:

certificat de médecin spécialiste (eriarsti tunnistus), mille annab meditsiinikolledži soovitusel välja tervishoiuminister;

Madalmaades:

— *Getuigschrift van erkenning en inschrijving in het Specialistenregister* (tunnustamise ja spetsialistide registrisse kandmise tunnistus), mille annab välja *Specialisten-Registratiecommissie (SRC)* (spetsialistide registreerimise komisjon),

— *Getuigschrift van erkenning en inschrijving in het Register von Sociaal-Geneeskundigen* (heakskiitmis- ja registreerimistunnistus, mille annab välja *Sociaal-Geneeskundigen Registratie-Commissie (SGRC)* (sotsiaalmeditsiiniarstide registriamet));

Portugalis:

Grau de Assistente (assistendi kraad), mille annavad välja tervishoiuministeeriumi pädevad asutused, või *Título de Especialista* (spetsialisti kutsekvalifikatsioon), mille annab välja meditsiinipraktikute kutseliit;

Ühendkuningriigis:

certificate of completion of specialist training (spetsialisti koolituse läbimise tunnistus), mille annab välja sel eesmärgil heakskiidetud ametiasutus.

3. Liikmesriikides kasutatakse praegu järgmisi kõnealustele eriarsti koolituskursustele vastavaid nimetusi:

— *anestesioloogia*:

Belgia:	anesthésiologie/ anesthesiolgie
Taani:	anæsteasiolgi
Saksamaa:	Anästhesiologie
Kreeka:	αναισθησιολογία
Hispaania:	anestesiología y reanimación
Prantsusmaa:	anesthésiologie-réanimation chirurgicale
Iirimaa:	anaesthetics
Itaalia:	anestesia e rianimazione
Luksemburg:	anesthésie-réanimation
Madalmaad:	anesthesiologie
Portugal:	anestesiologia
Ühendkuningriik:	anaesthetics,

— *üldkirurgia:*

Belgia:	chirurgie heelkunde
Taani:	kirurgi eller kirurgiske sygdomme
Saksamaa:	Chirurgie

Kreeka:	χειρουργική
Hispaania:	cirugía general y del aparato digestivo
Prantsusmaa:	chirurgie générale
Iirimaa:	general surgery
Itaalia:	chirurgia generale
Luksemburg:	chirurgie générale
Madalmaad:	heelkunde
Portugal:	cirurgia geral
Ühendkuningriik:	general surgery,

— *neurokirurgia*:

Belgia:	neurochirurgie/neurochirurgie
Taani:	neurokirurgi eller kirurgiske nervesygdomme
Saksamaa:	Neurochirurgie
Kreeka:	νευροχειρουργική
Hispaania:	neurocirugia
Prantsusmaa:	neurochirurgie
Iirimaa:	neurological surgery
Itaalia:	neurochirurgia
Luksemburg:	neurochirurgie
Madalmaad:	neurochirurgie
Portugal:	neurocirurgia
Ühendkuningriik:	neurological surgery,

— *sünnitusabi ja günekoloogia*:

Belgia:	gynécologie-obstétrique/ gynecologie-verloskunde
Taani:	gynækologi og obstetrik eller kvindesygdomme og fødselshjælp
Saksamaa:	Frauenheilkunde und Geburtshilfe
Kreeka:	μαιευτική-γυναικολογία
Hispaania:	obstetricia y ginecología
Prantsusmaa:	gynécologie-obstétrique
Iirimaa:	obstetrics and gynaecology
Itaalia:	ostetricia e ginecologia
Luksemburg:	gynécologie-obstétrique
Madalmaad:	verloskunde en gynaecologie
Portugal:	ginecologia e obstetricia
Ühendkuningriik:	obstetrics and gynaecology,

— *sisehaigused*:

Belgia:	médecine interne/inwendige geneeskunde
Taani:	intern medicin eller medicinske sygdomme
Saksamaa:	Innere Medizin
Kreeka:	παθολογία
Hispaania:	medicina interna
Prantsusmaa:	médecine interne
Iirimaa:	general (internal) medicine
Itaalia:	medicina interna
Luksemburg:	maladies internes
Madalmaad:	inwendige geneeskunde
Portugal:	medicina interna
Ühendkuningriik:	general medicine,

— *oftalmoloogia*:

Belgia:	ophtalmologie/oftalmologie
Taani:	oftalmologi eller oøjensygdomme
Saksamaa:	Augenheilkunde
Kreeka:	οφθαλμολογία
Hispaania:	oftalmología
Prantsusmaa:	ophtalmologie
Iirimaa:	ophtalmology
Itaalia:	oculistica
Luksemburg:	ophtalmologie
Madalmaad:	oogheelkunde
Portugal:	oftalmologia
Ühendkuningriik:	opthalmology,

— *otorinolarüngoloogia*:

Belgia:	oto-rhino-laryngologie/ otorhinolaryngologie
Taani:	oto-rhino-laryngologi eller øere-næse-halssygdomme
Saksamaa:	Hals-Nasen-Ohrenheilkunde
Kreeka:	ωτορινολαρυγγολογία
Hispaania:	otorrinolaringología
Prantsusmaa:	oto-rhino-laryngologie
Iirimaa:	otolaryngology
Itaalia:	otorinolaringoiatria
Luksemburg:	oto-rhino-laryngologie
Madalmaad:	keel-, neus- en oorheelkunde
Portugal:	otorrinolaringologia
Ühendkuningriik:	otolaryngology,

— *pediaatria*:

Belgia:	pédiatrie/kindergeneeskunde
Taani:	pædiatri eller børnesygdomme
Saksamaa:	Kinderheilkunde
Kreeka:	παιδιατρική
Hispaania:	pediatría sus áreas específicas
Prantsusmaa:	pédiatrie
Iirimaa:	paediatrics
Itaalia:	pediatria
Luksemburg:	pédiatrie
Madalmaad:	kindergeneeskunde
Portugal:	pediatria
Ühendkuningriik:	paediatrics,

— *pulmonoloogia*:

Belgia:	pneumologie/pneumologie
Taani:	medicinske lungesydomme
Saksamaa:	Lungen- und Bronchialheilkunde
Kreeka:	φυματιολογία-πνευμονολογία
Hispaania:	neumologia
Prantsusmaa:	pneumologie
Iirimaa:	respiratory medicine
Itaalia:	tisiologia e malattie dell'apparato respiratorio
Luksemburg:	pneumo-phtisiologie
Madalmaad:	longziekten en tuberculose
Portugal:	pneumologia
Ühendkuningriik:	respiratory medicine,

— *uroloogia*:

Belgia:	urologie/urologie
Taani:	urologi eller urinvejenes kirurgiske sygdomme
Saksamaa:	Urologie
Kreeka:	ουρολογία
Hispaania:	urología
Prantsusmaa:	chirurgie urologique
Iirimaa:	urology
Itaalia:	urologia
Luksemburg:	urologie
Madalmaad:	urologie
Portugal:	urologia
Ühendkuningriik:	urology,

— *ortopeedia*:

Belgia:	orthopédie/orthopedie
Taani:	ortopædisk kirurgi
Saksamaa:	Orthopädie
Kreeka:	ορθοπεδική
Hispaania:	traumatología y cirugía ortopédica
Prantsusmaa:	chirurgie orthopédique et traumatologie
Iirimaa:	orthopaedic surgery
Itaalia:	ortopedia e traumatologia
Luksemburg:	orthopédie
Madalmaad:	orthopedie
Portugal:	ortopedia
Ühendkuningriik:	orthopaedic surgery,

— patoloogia:

Belgia:	anatomie pathologique/pathologische anatomie
Taani:	patologisk anatomi og histologi eller vævsundersøgelse
Saksamaa:	Pathologie
Kreeka:	παθολογική ανατομική
Hispaania:	anatomía patológica
Prantsusmaa:	anatomie et cytologie pathologique
Iirimaa:	morbid anatomy and histopathology
Itaalia:	anatomia patologica
Luksemburg:	anatomie pathologique
Madalmaad:	pathologische anatomie
Portugal:	anatomia patológica
Ühendkuningriik:	morbid anatomy and histopathology,

— *neuroloogia*:

Belgia:	neurologie/neurologie
Taani:	neuromedicin eller medicinske nervesygdomme
Saksamaa:	Neurologie
Kreeka:	νευρολογία
Hispaania:	neurologia
Prantsusmaa:	neurologie
Iirimaa:	neurology
Itaalia:	neurologia
Luksemburg:	neurologie
Madalmaad:	neurologie
Portugal:	neurologia
Ühendkuningriik:	neurology,

— *psühhiaatria*:

Belgia:	psychiatrie/psychiatrie
Taani:	psykiatri
Saksamaa:	Psychiatrie
Kreeka:	ψυχιατρική
Hispaania:	psiquiatría
Prantsusmaa:	psychiatrie
Iirimaa:	psychiatry
Itaalia:	psichiatria
Luksemburg:	psychiatrie
Madalmaad:	psychiatrie
Portugal:	psiquiatria
Ühendkuningriik:	psychiatry.

III PEATÜKK

SELLISED ERIARSTI DIPLOMID, TUNNISTUSED JA MUUD KVALIFIKATSIOONI TÕENDAVAD DOKUMENDID, MIS ON ÜHISED VÄHEMALT KAHES LIIKMESRIIGIS

Artikkel 6

Iga liikmesriik, kelle õigus- ja haldusnormides on nimetatud valdkonda käsitlevaid sätteid, tunnustab artiklis 7 loetletud eriarsti diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille artiklite 24, 25, 27 ja 29 kohaselt on liikmesriigi kodanikule välja andnud teine liikmesriik, käsitades neid oma

territooriumil samaväärsena enda väljaantud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega.

Artikkel 7

1. Artiklis 6 nimetatud diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on sellised, mille on välja andnud artikli 5 lõikes 2 nimetatud pädevad asutused ja mis vastavad kõnealuse spetsialiseeritud koolituse osas käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud nimetustele nendes liikmesriikides, kus vastavat koolitust antakse.

2. Liikmesriikides kasutatakse praegu järgmisi kõnealustele eriarsti koolituskursustele vastavaid nimetusi:

— *laborimeditsiin:*

Belgia:	biologie clinique/klinische biologie
Hispaania:	análisis clínicos
Prantsusmaa:	biologie médicale
Itaalia:	patologia diagnostica di laboratorio
Portugal:	patologia clínica,

— *kliiniline hematoloogia*:

Taani:	klinisk blodtypeserologi
Prantsusmaa:	hématologie
Luksemburg:	hématologie biologique
Portugal:	hematologia clínica,

— *mikrobioloogia-bakterioloogia*:

Taani:	klinisk mikrobiologi
Saksamaa:	Mikrobiologie und Infektionsepidemiologie
Kreeka:	μικροβιολογία
Hispaania:	microbiología y parasitología
Iirimaa:	microbiology
Itaalia:	microbiologia
Luksemburg:	microbiologie
Madalmaad:	medische microbiologie
Ühendkuningriik:	medical microbiology,

— *biokeemia*:

Taani:	klinisk kemi
Hispaania:	bioquímica clínica
Iirimaa:	chemical pathology
Luksemburg:	chimie biologique
Madalmaad:	klinische chemie
Ühendkuningriik:	chemical pathology,

— *immunoloogia*:

Hispaania:	inmunología
Iirimaa:	clinical immunology
Ühendkuningriik:	immunology,

— *plastika- ja rekonstruktiivkirurgia*:

Belgia:	chirurgie plastique/plastische heelkunde
Taani:	plastikkirurgi
Kreeka:	πλαστική χειρουργική
Hispaania:	cirugía plástica y reparadora
Prantsusmaa:	chirurgie plastique, reconstructrice et esthétique
Iirimaa:	plastic surgery
Itaalia:	chirurgia plastica
Luksemburg:	chirurgie plastique
Madalmaad:	plastische chirurgie
Portugal:	cirurgia plástica e reconstrutiva
Ühendkuningriik:	plastic surgery,

— *torakaalkirurgia*:

Belgia:	chirurgie thoracique/heelkunde op de thorax
Taani:	thoraxkirurgi eller brysthulens kirurgiske sygdomme
Kreeka:	χειρουργική θώρακος
Hispaania:	cirugía torácica
Prantsusmaa:	chirurgie thoracique et cardio-vasculaire
Iirimaa:	thoracic surgery
Itaalia:	chirurgia toracica
Luksemburg:	chirurgie thoracique
Madalmaad:	cardio-pulmonale chirurgie
Portugal:	cirurgia cárdio-torácica
Ühendkuningriik:	thoracic surgery,

— *lastekirurgia*:

Kreeka:	χειρουργική παίδων
Hispaania:	cirugía pediátrica
Prantsusmaa:	chirurgie infantile
Iirimaa:	paediatric surgery
Itaalia:	chirurgia pediatrica
Luksemburg:	chirurgie pédiatrique
Portugal:	cirurgia pediátrica
Ühendkuningriik:	paediatric surgery,

— *kardiovaskulaarkirurgia*:

Belgia:	chirurgie des vaisseaux/bloedvatenheelkunde
Hispaania:	angiología y cirugía vascular
Prantsusmaa:	chirurgie vasculaire
Itaalia:	chirurgia vascolare
Luksemburg:	chirurgie cardio-vasculaire
Portugal:	cirurgia vascular,

— *kardioloogia*:

Belgia:	cardiologie/cardiologie
Taani:	cardiologi eller hjerte-og-kredsløbssygdomme

Kreeka: καρδιολογία
Hispaania: cardiología
Prantsusmaa: pathologie cardio-vasculaire
Iirimaa: cardiology
Itaalia: cardiologia
Luksemburg: cardiologie et angiologie
Madalmaad: cardiologie
Portugal: cardiologia
Ühendkuningriik: cardio-vascular disease,

— *gastroenteroloogia:*
Belgia: gastro-entérologie/ gastro-enterologie
Taani: medicinsk gastroenterologi eller medicinske mave-tarmsygdomme
Kreeka: γαστρεντερολογία
Hispaania: aparato digestivo
Prantsusmaa: gastro-entérologie et hépatologie
Iirimaa: gastro-enterology
Itaalia: malattie dell'apparato digerente, della nutrizione e del ricambio
Luksemburg: gastro-entérologie
Madalmaad: gastro-enterologie
Portugal: gastrenterologia
Ühendkuningriik: gastro-enterology,

— *reumatoloogia:*
Belgia: rhumatologie/reumatologie
Taani: reumatologi
Kreeka: ρευματολογία
Hispaania: reumatología
Prantsusmaa: rhumatologie
Iirimaa: rheumatology
Itaalia: reumatologia
Luksemburg: rhumatologie
Madalmaad: reumatologie
Portugal: reumatologia
Ühendkuningriik: rheumatology,

— *hematoloogia*:
Kreeka: αιματολογία
Hispaania: hematología hemoterapia
Iirimaa: haematology
Itaalia: ematologia
Luksemburg: hématologie
Portugal: imuno-hemoterapia
Ühendkuningriik: haematology,

— *endokrinoloogia*:
Kreeka: ενδοκρινολογία
Hispaania: endocrinología y nutrición
Prantsusmaa: endocrinologie – maladies
Iirimaa: endocrinology and diabetes mellitus
Itaalia: endocrinologia
Luksemburg: endocrinologie, maladies du métabolisme et de la nutrition
Portugal: endocrinologia-nutrição
Ühendkuningriik: endocrinology and diabetes mellitus,

— *füsioteraapia*:
Belgia: médecine physique/fysische geneeskunde
Taani: fysiurgi og rehabilitering
Kreeka: φυσική ιατρική και αποκατάσταση
Hispaania: rehabilitación
Prantsusmaa: rééducation et réadaptation fonctionnelles
Itaalia: fisioterapia
Madalmaad: revalidatie
Luksemburg: rééducation et réadaptation fonctionnelles
Portugal: fisiatria,

— *stomatoloogia*:
Hispaania: estomatología
Prantsusmaa: stomatologie
Itaalia: odontostomatologia
Luksemburg: stomatologie
Portugal: estomatologia,

— *neuropsühhiaatria*:
Belgia: neuropsychiatrie/neuropsychiatrie
Saksamaa: Nervenheilkunde (Neurologie und Psychiatrie)
Kreeka: νευρολογία — ψυχιατρική
Prantsusmaa: neuropsychiatrie
Itaalia: neuropsichiatria
Luksemburg: neuropsychiatrie
Madalmaad: zenuw – en zielsziekten,

— *dermatovenereloogia*:
Belgia: dermato-vénéréologie/ dermato-venereologie
Taani: dermato-venerologie eller hud- og koønssygdomme
Saksamaa: Dermatologie und Venerologie
Kreeka: δερματολογία-αφροδισιολογία
Hispaania: dermatología médico-quirúrgica y venereología
Prantsusmaa: dermatologie et vénéréologie
Itaalia: dermatologia e venerologia

Luksemburg: dermato-vénéréologie
Madalmaad: dermatologie en venerologie
Portugal: dermatovenereologia,

— *dermatoloogia*:
Iirimaa: dermatology
Ühendkuningriik: dermatology,

— *veneroloogia*:
Iirimaa: venereology
Ühendkuningriik: venereology,

— *radioloogia*:
Saksamaa: Radiologie
Kreeka: ακτινολογία — ραδιολογία
Hispaania: electrorradiología
Prantsusmaa: électro-radiologie
Itaalia: radiologia
Luksemburg: électroradiologie
Madalmaad: radiologie
Portugal: radiologia,

— *diagnostiline radioloogia*:
Belgia: radiodiagnostic/röntgendiagnose
Taani: diagnostisk radiologi eller – røntgenundersøgelse
Saksamaa: Radiologische Diagnostik
Kreeka: ακτινοδιαγνωστική
Hispaania: radiodiagnóstico
Prantsusmaa: radiodiagnostic et imagerie médicale
Iirimaa: diagnostic radiology
Luksemburg: radiodiagnostic
Madalmaad: radiodiagnostiek
Portugal: radiodiagnóstico
Ühendkuningriik: diagnostic radiology,

— *onkoloogia*:
Belgia: radio- et radiumthérapie/radio- en radiumtherapie
Taani: terapeutisk radiologi eller stralebehandling
Saksamaa: Strahlentherapie
Kreeka: ακτινοθεραπευτική
Hispaania: oncología radioterápica
Prantsusmaa: oncologie, option radiothérapie
Iirimaa: radiotherapy
Luksemburg: radiothérapie
Madalmaad: radiotherapie
Portugal: radioterapia
Ühendkuningriik: radiotherapy,

— *troopiline meditsiin*:
Taani: tropemedicin
Iirimaa: tropical medicine
Itaalia: medicina tropicale
Portugal: medicina tropical
Ühendkuningriik: tropical medicine,

— *lapsepsühhiaatria:*
Taani: børnepsykiatri
Saksamaa: Kinder- und Jugendpsychiatrie
Kreeka: παιδοψυχιατρική
Prantsusmaa: pédo-psychiatrie
Iirimaa: child and adolescent psychiatry
Itaalia: neuropsichiatria infantile
Luksemburg: psychiatrie infantile
Portugal: pedopsiquiatria
Ühendkuningriik: child and adolescent psychiatry,

— *geriaatria:*
Hispaania: geriatría
Iirimaa: geriatrics
Madalmaad: klinische geriatrie
Ühendkuningriik: geriatrics,

— *nefroloogia:*
Taani: nefrologi eller medicinske nyresygdomme
Kreeka: νεφρολογία
Hispaania: nefrología
Prantsusmaa: néphrologie
Iirimaa: nephrology
Itaalia: nefrologia
Luksemburg: néphrologie
Portugal: nefrologia
Ühendkuningriik: renal disease,

— *infektsioonhaigused:*
Iirimaa: communicable diseases
Itaalia: malattie infettive
Ühendkuningriik: communicable diseases,

— *rahvatervis:*
Prantsusmaa: santé publique et médecine sociale
Iirimaa: community medicine
Ühendkuningriik: community medicine,

— *farmakoloogia*:
Saksamaa: Pharmakologie
Hispaania: farmacología clínica

Iirimaa:	clinical pharmacology and therapeutics
Ühendkuningriik:	clinical pharmacology and therapeutics,

— *töötervishoid*:

Taani:	samfundsmedicin/arbejdsmedicin
Saksamaa:	Arbeitsmedizin
Kreeka:	ιατρική της εργασίας
Prantsusmaa:	médecine du travail
Itaalia:	medicina del lavoro
Iirimaa:	occupational medicine
Madalmaad:	arbeids- en bedrijfsgeneeskunde
Portugal:	medicina do trabalho
Ühendkuningriik:	occupational medicine,

— *allergoloogia*:

Kreeka:	αλλεργιολογία
Hispaania:	alergologia
Itaalia:	allergologia ed immunoligia clinica
Madalmaad:	allergologie
Portugal:	imunoalergologia,

— *gastroenteroloogiline kirurgia*:

Belgia:	chirurgie abdominale/heelkunde op het abdomen
Taani:	kirurgisk gastroenterologi eller kirurgiske mave-tarmsygdomme
Hispaania:	cirugía del aparato digestivo
Prantsusmaa:	chirurgie viscérale
Itaalia:	chirurgia dell'apparato digerente,

— *tuumameditsiin*:

Belgia:	médecine nucléaire/nucleaire geneeskunde
Saksamaa:	Nuklearmedizin
Kreeka:	πνρηνική ιατρική
Hispaania:	medicina nuclear
Prantsusmaa:	médecine nucléaire
Itaalia:	medicina nucleare
Madalmaad:	nucleaire geneeskunde
Portugal:	medicina nuclear
Ühendkuningriik:	nuclear medicine,

— *näo-lõualuukirurgia (arsti põhiõpe)*:

Hispaania:	cirugía oral y maxilofacial
Prantsusmaa:	chirurgie maxillo-faciale et stomatologie
Itaalia:	chirurgia maxillo-facciale,

— *hamba-, suu- ja näo-lõualuukirurgia (arsti põhiõpe ja hambaarsti põhiõpe)*

Belgia:	stomatologie/chirurgie orale et maxillo-faciale; stomatologie/orale en maxillo-faciale chirurgie
Saksamaa:	Zahn-, Mund-, Kiefer- und Gesichtschirurgie
Iirimaa:	oral and maxillo-facial surgery
Ühendkuningriik:	oral and maxillo-facial surgery.

Artikkel 8

1. Nendelt liikmesriikide kodanikelt, kes soovivad saada mõnd eriarsti diplomit, tunnistust või muud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mida ei ole artiklites 4 ja 6 nimetatud või mis on küll artiklis 6 nimetatud, kuid mida välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis välja ei anta, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda selle riigi õigus- või haldusnormidega asjaomase eriala koolituseks ettenähtud tingimuste täitmist.

2. Vastuvõttev liikmesriik võib siiski täielikult või osaliselt arvesse võtta lõikes 1 nimetatud välisriigi kodanike läbitud koolituse aega, mida on diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi väljaandmisega tõendanud kõnealuse välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi pädevad ametiasutused, tingimusel et asjaomane koolituse aeg vastab vastuvõtvas liikmesriigis kõnealuse erikoolituse saamiseks nõutavale ajale.

3. Pärast asjaomase isiku erialase koolituse sisu ja kestuse kontrollimist esitatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi alusel teatavad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kõnealusele isikule nõutava täiendkoolituse pikkuse ja valdkonnad, mida see peab hõlmama.

IV PEATÜKK

KEHTIVAD ÕIGUSED

Artikkel 9

1. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, tunnistavad kõik liikmesriigid nende liikmesriikide kodanike puhul, kelle meditsiinialased diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid ei vasta kõikidele artiklis 23 sätestatud koolituse miinimumnõuetele, piisava tõendina meditsiinialaseid diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille need liikmesriigid on välja andnud koolituse suhtes, mis on alanud:

— Hispaania ja Portugali puhul enne 1. jaanuari 1986,

— Kreeka puhul enne 1. jaanuari 1981,

— muude liikmesriikide puhul enne 20. detsembrit 1976,

ja millega kaasneb tunnistus selle kohta, et kõnealused kodanikud on nimetatud tegevusalal tulemuslikult ja seadusekohaselt tegutsenud vähemalt kolmel järjestikusel aastal tunnistuse väljaandmisele eelnenud viie aasta jooksul.

2. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, tunnistavad kõik liikmesriigid nende liikmesriikide kodanike puhul, kelle eriarsti diplomid, tunnistused ja muud eriarsti kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid ei vasta artiklites 24–27 sätestatud koolituse miinimumnõuetele, piisava tõendina eriarsti diplomeid, tunnistusi ja muid eriarsti kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille need liikmesriigid on välja andnud koolituse suhtes, mis on alanud:

— Hispaania ja Portugali puhul enne 1. jaanuari 1986,

— Kreeka puhul enne 1. jaanuari 1981,

— muude liikmesriikide puhul enne 20. detsembrit 1976.

Vastuvõttev liikmesriik võib nõuda, et eriarsti diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendiga kaasneks päritolu- või lähteliikmesriigi pädevate ametiasutuste väljaantud tunnistus, mis tõendab, et dokumendi omanik on tegutsenud eriarstina perioodi jooksul, mis on kaks korda nii pikk kui välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi eriarsti koolituse ja III jaotises sätestatud miinimumkoolituse kestuse vahe, kui need perioodid ei ole võrdsed artiklites 26 ja 27 sätestatud koolituse miinimumperioodidega.

Juhul kui vastuvõttev liikmesriik nõudis enne esimeses lõigus esitatud kuupäevi minimaalset koolituse aega, mis on lühem kui artiklites 26 ja 27 nimetatud kestus, saab teises lõigus nimetatud erinevust määrata üksnes võrrelduna kõnealuse riigi sätestatud minimaalse koolituse ajaga.

3. Nende liikmesriikide kodanike puhul, kelle meditsiinialased diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid tõendavad koolitust, mis on saadud endise Saksa Demokraatliku Vabariigi territooriumil ja mis ei vasta kõikidele artiklis 23 sätestatud koolituse miinimumnõuetele, tunnustavad kõik liikmesriigid peale Saksamaa kõnealuseid diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente piisava tõendina, kui:

— need on antud seoses koolitusega, mis algas enne Saksamaa ühinemist,

— need annavad omanikule õiguse tegutseda arstina kogu Saksamaa territooriumil samadel tingimustel kui tunnistused, mille on välja andnud Saksamaa pädevad ametiasutused ja mida on nimetatud artikli 3 punkti c alapunktides 1 ja 2,

— nendega kaasneb Saksamaa pädevate ametiasutuste väljaantud tunnistus selle kohta, et kõnealused kodanikud on nimetatud tegevusalal Saksamaal tulemuslikult ja seadusekohaselt tegutsenud vähemalt kolmel järjestikusel aastal tunnistuse väljaandmisele eelnenud viie aasta jooksul.

4. Nende liikmesriikide kodanike puhul, kelle eriarsti diplomid, tunnistused ja muud eriarsti kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid tõendavad koolitust, mis on saadud endise Saksa Demokraatliku Vabariigi territooriumil ja mis ei vasta artiklites 24–27 sätestatud koolituse miinimumnõuetele, tunnustavad kõik liikmesriigid peale Saksamaa kõnealuseid diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente piisava tõendina, kui:

— need on antud seoses koolitusega, mis algas enne 3. aprilli 1992,

— need võimaldavad tegutseda eriarstina kogu Saksamaa territooriumil samadel tingimustel kui tunnistused, mille on välja andnud Saksamaa pädevad ametiasutused ja mida on nimetatud artiklites 5 ja 7.

Siiski võivad nad nõuda, et kõnealuste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega kaasneks Saksamaa pädevate asutuste väljaantud tunnistus, mis tõendab, et tunnistuse omanik on kõnealusel tegevusalal spetsialistina tegutsenud perioodi jooksul, mis on kaks korda nii pikk kui Saksamaa territooriumil saadud erikoolituse ja III jaotises sätestatud minimaalse koolituse kestuse vahe, kui need perioodid ei vasta artiklites 26 ja 27 sätestatud koolituse miinimumperioodidele.

5. Liikmesriikide kodanike osas, kelle meditsiinialased või eriarsti diplomid, tunnistused ja muud meditsiinialast või eriarsti kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid ei vasta artiklites 3, 5 või 7 ettenähtud kvalifikatsioonile või nimetusele, tunnustab iga liikmesriik nimetatud liikmesriikide antud diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, millele on lisatud pädevate asutuste väljaantud tunnistus, ametialase pädevuse piisava tõendina. Tunnistuses märgitakse, et need meditsiinialased või eriarsti diplomid, tunnistused ja muud meditsiinialast või eriarsti kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on antud välja pärast koolitust, mis on kooskõlas III jaotise sätetega ja mida on nimetatud vastavalt artiklis 2, 4 või 6, ning need välja andnud liikmesriik käsitab neid kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide või nimetustena, mis on sätestatud vastavalt artiklis 3, 5 või 7.

6. Need liikmesriigid, kes on tunnistanud kehtetuks õigus- ja haldusnormides ettenähtud sätted, mis käsitlevad neuropsühhiaatria, radioloogia, torakaalkirurgia, kardiovaskulaarkirurgia, gastroenteroloogilise kirurgia, kliinilise hematoloogia, füsioteraapia või troopilise meditsiini alaste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide andmist, ja kes on rakendanud omandatud õigusi käsitlevaid meetmeid oma kodanike suhtes, tunnustavad liikmesriikide kodanike õigust saada kasu samadest meetmetest, kui nende neuropsühhiaatria, radioloogia, torakaalkirurgia, kardiovaskulaarkirurgia, gastroenteroloogilise kirurgia, kliinilise hematoloogia, füsioteraapia või troopilise meditsiini alased diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid vastavad käesoleva artikli lõikes 2 või artiklites 24, 25 ja 27 sätestatud asjakohastele tingimustele ja kui nimetatud diplomid, tunnistused ja muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid on antud enne kuupäeva, kui vastuvõttev

liikmesriik lõpetas selliste diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide andmise asjaomasel erialal.

7. Kuupäevad, millest alates asjaomased liikmesriigid on tunnistanud kehtetuks õigus- või haldusnormides ettenähtud sätted lõikes 6 osutatud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide väljaandmise kohta, on esitatud II lisas.

V PEATÜKK

AKADEEMILISE KRAADI TÄHISE KASUTAMINE

Artikkel 10

1. Ilma et see piiraks artikli 19 kohaldamist, tagavad vastuvõtvad liikmesriigid, et artiklites 2, 4, 6 ja 9 sätestatud tingimustele vastavatel liikmesriikide kodanikel on õigus kasutada oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutusel olevat seadusjärgset akadeemilise kraadi tähist ja vajaduse korral selle lühendit kõnealuse riigi keeltes. Vastuvõtvad liikmesriigid võivad nõuda, et kraadi tähise järele tuleb märkida selle andnud asutuse või eksamikomisjoni nimetus ja asukoht.

2. Kui välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis kasutusel olevat akadeemilise kraadi tähist võib segamini ajada vastuvõtva liikmesriigi tähisega, mis selles riigis nõuab täiendavat koolitust, mida asjaomane isik ei ole läbinud, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda, et kõnealune isik kasutaks oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutatavat akadeemilise kraadi tähist vastuvõtva liikmesriigi määratud sobivas vormis.

VI PEATÜKK

SÄTTED ASUTAMISÕIGUSE JA TEENUSTE OSUTAMISE VABADUSE TULEMUSLIKU RAKENDAMISE HÕLBUSTAMISEKS SEOSES ARSTI TEGEVUSEGA

A. **Asutamisõigusega seotud erisätted**

Artikkel 11

1. Vastuvõttev liikmesriik, kes nõuab arsti tegevust esmakordselt alustavatelt kodanikelt hea maine ja laitmatu reputatsiooni tõendamist, aktsepteerib teise liikmesriigi kodaniku puhul piisava tõendina selle kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi pädeva asutuse väljaantud tõendit, mis tõendab, et selle kodaniku osas on liikmesriigi nõuded hea maine ja laitmatu reputatsiooni osas täidetud.

2. Kui välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik ei nõua kõnealust tegevust esmakordselt alustada soovivalt isikult hea maine või laitmatu reputatsiooni tõendamist, võib vastuvõttev liikmesriik nõuda kõnealuse välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi karistusregistri väljavõtet või selle puudumisel samaväärset dokumenti, mille on välja andnud kõnealuse välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigi pädev asutus.

3. Kui vastuvõtval liikmesriigil on üksikasjalikke andmeid tõsise juhtumi kohta, mis on aset leidnud väljaspool tema territooriumi enne asjaomase isiku sellesse riiki elama asumist ning mille puhul on tõenäoline, et see mõjutab asjaomase tegevuse alustamist selle riigi territooriumil, võib vastuvõttev liikmesriik sellest teavitada välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriiki.

Välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik kontrollib nende andmete õigsust. Kõnealuse riigi asutused teevad otsuse läbiviidava uurimise laadi ja ulatuse kohta ning teavitavad vastuvõtvat liikmesriiki kõikidest meetmetest, mida nad väljaantud tunnistuste või dokumentide suhtes sellest tulenevalt rakendavad.

4. Liikmesriigid tagavad edastatud teabe konfidentsiaalsuse.

Artikkel 12

1. Kui vastuvõtvas liikmesriigis kehtivad õigus- ja haldusnormid hea maine või laitmatu reputatsiooni nõuete kohta, kaasa arvatud sätted distsiplinaarvastutuse kohta kutsealaste käitumisnormide rikkumise või süüdimõistva kohtuotsuse osas, mis on seotud arstina tegutsemisega, edastab välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik vastuvõtvale liikmesriigile kogu vajaliku teabe, mis on seotud kutsealaste või halduslike meetmete või distsiplinaarkaristusega, mida selle isiku suhtes on rakendatud, või talle määratud kriminaalkaristusega, kui ta tegutses oma kutsealal oma päritolu- või lähteliikmesriigis.

2. Kui vastuvõtval liikmesriigil on üksikasjalikke andmeid tõsise juhtumi kohta, mis on aset leidnud väljaspool tema territooriumi enne asjaomase isiku sellesse riiki elama asumist ning mille puhul on tõenäoline, et see mõjutab asjaomasel tegevusalal tegutsemist selle riigi territooriumil, võib vastuvõttev liikmesriik sellest teavitada välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriiki.

Välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik kontrollib nende andmete õigsust. Kõnealuse riigi asutused teevad otsuse läbiviidava uurimise laadi ja ulatuse kohta ning teavitavad vastuvõtvat liikmesriiki kõikidest meetmetest, mida nad sellest tulenevalt lõike 1 kohaselt edastatud teabe suhtes rakendavad.

3. Liikmesriigid tagavad edastatud teabe konfidentsiaalsuse.

Artikkel 13

Kui vastuvõttev liikmesriik nõuab kodanikelt, kes soovivad alustada tegevust või tegutseda arstina, füüsilise või vaimse tervise tõendit, aktsepteerib see riik piisava tõendina sellise dokumendi esitamist, mida nõutakse välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis.

Kui välisriigi kodaniku päritolu- või lähteliikmesriik ei kohalda kõnealusel tegevusalal tegevust alustada või tegutseda soovivate kodanike suhtes ühtki sedalaadi nõuet, aktsepteerib vastuvõttev liikmesriik kõnealuse välisriigi kodaniku esitatud tunnistust, mille on välja andnud tema päritolu- või lähteriigi pädev asutus ja mis vastab tunnistustele, mille on välja andnud vastuvõttev liikmesriik.

Artikkel 14

Artiklite 11, 12 ja 13 kohaselt väljaantud dokumente ei või esitada hiljem kui kolm kuud pärast nende väljaandmise kuupäeva.

Artikkel 15

1. Artiklitele 11, 12 ja 13 vastav menetlus, millega lubatakse asjaomasel isikul alustada arsti tegevust, tuleb lõpule viia nii kiiresti kui võimalik ja hiljemalt kolme kuu möödumisel kõikide selle isikuga seotud dokumentide esitamisest, ilma et see piiraks võimalike edasikaebamistega seotud viivituste kohaldamist kõnealuse menetluse lõppemisel.

2. Artikli 11 lõikes 3 ja artikli 12 lõikes 2 nimetatud juhtudel katkestab uue läbivaatamise taotlus lõikes 1 ettenähtud ajavahemiku.

Konsulteeriv liikmesriik annab oma vastuse kolme kuu jooksul.

Vastuse saamisel või ajavahemiku lõppemisel jätkab vastuvõttev liikmesriik lõikes 1 nimetatud menetlust.

Artikkel 16

Kui vastuvõttev liikmesriik nõuab arsti tegevust alustada või arstina tegutseda soovivatelt kodanikelt vannet või tõotust ja kui teiste liikmesriikide kodanikud ei saa vannet või tõotust sellisel kujul kasutada, tagab vastuvõttev liikmesriik, et asjaomastele isikutele pakutakse võimalust anda sobilik ja samaväärne vanne või tõotus.

B. **Teenuste osutamisega seotud erisätted**

Artikkel 17

1. Kui liikmesriik nõuab arsti tegevust alustada või arstina tegutseda soovivatelt kodanikelt kutseorganisatsiooni või -organi luba, liikmesust või registrisse kandmist, vabastab see liikmesriik teenuste osutamise puhul liikmesriikide kodanikud kõnealuse nõude täitmisest.

Asjaomasel isikul on teenuste osutamisel samad õigused ja kohustused nagu vastuvõtva liikmesriigi kodanikul; eelkõige peab ta täitma selles liikmesriigis kohaldatavaid kutse- ja haldusalaseid tegutsemiseeskirju.

Sel eesmärgil ja lisaks lõikes 2 nimetatud teenuste osutamist käsitlevale avaldusele võivad liikmesriigid nende territooriumil kehtivate ametialase käitumisega seotud sätete rakendamise võimaldamiseks nõuda automaatset ajutist registrisse kandmist või kutseorganisatsiooni või -organi formaalset liikmesust või registrisse kandmist, tingimusel et kõnealune registrisse kandmine või liikmesus ei lükka edasi ega raskenda mingil viisil teenuste osutamist ega tekita teenuseid osutavale isikule lisakulusid.

Kui vastuvõttev liikmesriik võtab vastu teisele lõigule vastava meetme või talle saavad teatavaks asjaolud, mis on nende sätetega vastuolus, teavitab ta sellest viivitamata liikmesriiki, kus asjaomane isik on registrisse kantud.

2. Vastuvõttev liikmesriik võib nõuda, et asjaomane isik esitaks pädevatele asutustele eelneva teenuste osutamist käsitleva avalduse, kui see on seotud tema ajutise viibimisega kõnealuse liikmesriigi territooriumil.

Kiireloomulistel juhtudel võib selle avalduse esitada nii kiiresti kui võimalik pärast teenuste osutamist.

3. Lõigete 1 ja 2 alusel võib vastuvõttev liikmesriik nõuda asjaomaselt isikult ühe või mitme järgmisi andmeid sisaldava dokumendi esitamist:

— lõikes 2 nimetatud avaldus,

— tunnistus selle kohta, et asjaomane isik tegutseb seaduslikult kõnealusel tegevusalal liikmesriigis, kus ta on registrisse kantud,

— tunnistus selle kohta, et asjaomasel isikul on mõni käesolevas direktiivis nimetatud diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument, mis on vajalik kõnealuste teenuste osutamiseks.

4. Lõikes 3 ettenähtud dokumenti või dokumente ei või esitada hiljem kui kaksteist kuud pärast nende väljaandmise kuupäeva.

5. Kui liikmesriik võtab oma kodanikult või oma territooriumil asuvalt teise liikmesriigi kodanikult täielikult või osaliselt, ajutiselt või alaliselt õiguse tegutseda mõnel arsti tegevusalal, tagab ta vastavalt olukorrale lõike 3 teises taandes nimetatud tunnistuse ajutise või alalise tagasivõtmise.

Artikkel 18

Kui vastuvõtvas liikmesriigis nõutakse riikliku sotsiaalkindlustusorgani registrisse kandmist raamatupidamisarvestuse kontrollimiseks ja heakskiitmiseks seoses teenustega, mida osutatakse sotsiaalkindlustusskeemide alusel kindlustatud isikutele, vabastab see liikmesriik mõnes teises liikmesriigis registrisse kantud liikmesriigi kodanikud selle nõude täitmisest juhul, kui teenuste osutamisega kaasneb asjaomase isiku reisimine.

Asjaomased isikud peavad siiski esitama kõnealusele organile teenuste osutamist käsitleva teabe enne või kiireloomulistel juhtudel pärast teenuste osutamist.

C. **Sätted, mis käsitlevad nii asutamisõigust kui ka teenuste osutamise vabadust**

Artikkel 19

Kui vastuvõtvas liikmesriigis on mõne arsti tegevusega seotud kutsenimetuse kasutamine eeskirjadega reguleeritud, kasutavad teise liikmesriigi kodanikud, kes vastavad artiklis 2 ja artikli 9 lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatud tingimustele, seda vastuvõtva liikmesriigi kutsenimetust, mis selles riigis vastab kõnealustele kvalifikatsioonitingimustele, ning kasutavad lühendatud nimetust.

Esimest lõiku kohaldatakse ka artiklites 4 ja 6 ning artikli 9 lõigetes 2, 4, 5 ja 6 sätestatud tingimustele vastavate eriarstide kutsenimetuse kasutamisel.

Artikkel 20

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid, et asjaomased isikud saaksid teavet vastuvõtva liikmesriigi tervishoiu- ja sotsiaalkindlustusseaduste ning vajaduse korral kutse-eetika kohta.

Selleks võivad liikmesriigid luua teabekeskusi, kust sellised isikud võivad vajalikku teavet saada. Asutamise puhul võivad vastuvõtvad liikmesriigid nõuda, et asjaomased isikud võtaksid nende keskustega ühendust.

2. Liikmesriigid võivad luua lõikes 1 nimetatud keskusi pädevate asutuste juurde, kelle nad nimetama peavad.

3. Liikmesriigid kannavad vajaduse korral hoolt selle eest, et asjaomased isikud omandaksid enda ja oma patsientide huvides keeleoskused, mis on vajalikud nende kutsealal töötamiseks vastuvõtvas riigis.

Artikkel 21

Liikmesriigid, kes nõuavad, et nende kodanikud läbiksid sotsiaalkindlustusskeemi kuuluvaks arstiks nimetamise tingimusena ettevalmistava koolitusperioodi, võivad kehtestada samad nõuded teiste liikmesriikide kodanikele viieks aastaks alates 20. juunist 1975. Kõnealune koolitusperiood ei või ületada kuut kuud.

Artikkel 22

Põhjendatud kahtluse korral võib vastuvõttev liikmesriik nõuda teise liikmesriigi pädevatelt asutustelt selles liikmesriigis väljaantud ja II jaotise I–IV peatükis nimetatud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide õigsuse kinnitamist, samuti kinnitust, et asjaomane isik on täitnud kõik III jaotises ettenähtud koolitusnõuded.

III JAOTIS

ARSTIDE TEGEVUSEGA SEOTUD ÕIGUS- JA HALDUSNORMIDE KOOSKÕLASTAMINE

Artikkel 23

1. Liikmesriigid nõuavad eriarsti alal tegutsemist alustada või tegutseda soovivalt isikult artiklis 3 nimetatud meditsiinialast diplomit, tunnistust või muud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti, mis tagab, et kõnealune isik on koolituse ajal omandanud:

a) piisavad teadmised meditsiiniga seotud teadusharudest ning oskab hästi rakendada teadusmeetodeid, sealhulgas bioloogiliste funktsioonide mõõtmise põhimõtted, teaduslikult tõendatud faktide hindamine ja andmete analüüsimine;

b) piisavad teadmised tervete ja haigete inimeste ehitusest, funktsioonidest ja käitumisest, samuti inimese tervisliku seisundi ja tema elukeskkonna vahelistest suhetest;

c) piisavad teadmised kliinilistest distsipliinidest ja tavadest, mis annavad talle ülevaatliku pildi vaimsete ja füüsiliste haiguste kohta, haiguste profülaktikast, diagnoosimisest ja ravimisest ning inimreproduktiivsusest;

d) küllaldased kliinilised kogemused haiglates asjakohase järelevalve all.

2. Arstiõppe aeg peab kestma vähemalt kuus aastat või sisaldama 5 500 tundi ülikoolis või ülikooli järelevalve all saadud teoreetilist ja praktilist koolitust.

3. Arstiõppesse vastuvõtmiseks peab kandidaadil olema diplom või tunnistus, mille alusel võib ta vastu võtta liikmesriigi ülikoolidesse asjaomasele õppekursusele.

4. Nende isikute puhul, kes alustasid õpinguid enne 1. jaanuari 1972, võib lõikes 2 nimetatud arstiõppe aeg sisaldada kuuekuulist ülikooli tasemel täisajaga praktilist koolitust pädevate asutuste järelevalve all.

5. Käesolev direktiiv ei piira liikmesriikide õigust anda vastavalt oma eeskirjadele oma territooriumil välja luba, mis annab mujal kui liikmesriigis saadud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omanikule õiguse arstina tegutsemist alustada ja tegutseda.

Artikkel 24

1. Liikmesriigid tagavad, et eriarsti diplomi, tunnistuse või muu eriarsti kvalifikatsiooni tõendava dokumendini viiv koolitus vastab vähemalt järgmistele tingimustele:

a) hõlmab kuueaastase õppeaja edukat lõpetamist artiklis 23 nimetatud koolituse raames; hamba-, suu- ja näo-lõualuukirurgia eriarsti (arsti ja hambaarsti põhiõpe) diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamise eelduseks on ka nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiivi 78/687/EMÜ (hambaarstide tegevust käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta) [1] artiklis 1 nimetatud hambaarsti õppekursuse edukas lõpetamine;

b) sisaldab teoreetilist ja praktilist koolitust;

c) on täisajaga kursus, mis toimub pädevate asutuste järelevalve all vastavalt I lisa punktile 1;

d) toimub ülikooli keskuses, õppehaiglas või võimaluse korral tervishoiuasutuses, mille pädevad asutused on selleks otstarbeks sobivaks tunnistanud;

e) hõlmab eriarsti koolitust saava arsti isiklikku osalust asjaomaste asutuste tegevuses ja vastutusalas.

2. Liikmesriigid seavad eriarsti diplomi, tunnistuse või muu eriarsti kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamise tingimuseks mõne artiklis 23 nimetatud eriarsti diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omamise. Hamba-, suu- ja näo-lõualuukirurgia eriarsti (arsti ja hambaarsti põhiõpe) diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi väljaandmine eeldab ka direktiivi 78/687/EMÜ artiklis 1 nimetatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omamist.

Artikkel 25

1. Ilma et see piiraks artikli 24 lõike 1 punktis c sätestatud täisajaga koolituse põhimõtet ja kuni nõukogu teeb kooskõlas lõikega 3 otsused, võivad liikmesriigid lubada eriarsti osalise ajaga koolitust pädevate siseriiklike asutuste heakskiidetud tingimustel, kui täisajaga koolitus ei ole põhjendatud üksikjuhtudel võimalik.

2. Osalise ajaga koolitust antakse kooskõlas käesoleva direktiivi I lisa punktiga 2 ja selle kvaliteet peab vastama täisajaga koolituse kvaliteedile. Asjaolu, et koolitus toimub osalise ajaga, või eraviisiline tasustatud kutsealane praktiseerimine ei või mõjutada koolituse kvaliteeti.

Kui eriarsti koolitus toimub osalise ajaga, ei või selle kogukestust lühendada.

3. Nõukogu teeb otsuse lõigete 1 ja 2 sätete säilitamise või muutmise kohta hiljemalt 25. jaanuaril 1989 pärast olukorra uuesti läbi vaatamist ja komisjoni ettepanekul, võttes arvesse asjaolu, et osalise ajaga koolituse võimalus peaks teatavatel konkreetselt määratavatel juhtudel alles jääma.

Enne 1. jaanuari 1983 alustatud eriarsti osalise ajaga koolitus tuleb lõpule viia kooskõlas enne seda kuupäeva kehtinud sätetega.

Artikkel 26

Liikmesriigid tagavad, et allpool nimetatud eriarsti õppekursuste minimaalne kestus on järgmine.

[1] EÜT L 233, 24.8.1978, lk 10.

Esimene rühm (viis aastat):

— üldkirurgia

— neurokirurgia

— sisehaigused

— uroloogia

— ortopeedia.

Teine rühm (neli aastat):

— günekoloogia ja sünnitusabi

— pediaatria

— pulmonoloogia

— patoloogia

— neuroloogia

— psühhiaatria.

Kolmas rühm (kolm aastat):

— anestesioloogia ja reanimatsioon

— oftalmoloogia

— otorinolarüngoloogia.

Artikkel 27

Liikmesriigid, kes on selles valdkonnas näinud ette õigus- ja haldusnormid, tagavad, et allpool nimetatud eriarsti õppekursuste minimaalne kestus on järgmine.

Esimene rühm (viis aastat):

— plastika- ja rekonstruktiivkirurgia

— torakaalkirurgia

— kardiovaskulaarkirurgia

— neuropsühhiaatria

— lastekirurgia

— gastroenteroloogiline kirurgia

— näo-lõualuukirurgia (arsti põhiõpe).

Teine rühm (neli aastat):

— kardioloogia

— gastroenteroloogia

— reumatoloogia

— laborimeditsiin

— radioloogia

— diagnostiline radioloogia

— onkoloogia

— troopiline meditsiin

— farmakoloogia

— lapsepsühhiaatria

— mikrobioloogia-bakterioloogia

— töötervishoid

— biokeemia

— immunoloogia

— dermatoloogia

— veneroloogia

— geriaatria

— nefroloogia

— infektsioonhaigused

— rahvatervis

— kliiniline hematoloogia

— tuumameditsiin

— hamba-, suu- ja näo-lõualuukirurgia (arsti ja hambaarsti põhiõpe).

Kolmas rühm (kolm aastat):

— hematoloogia

— endokrinoloogia

— füsioteraapia

— stomatoloogia

— dermatoveneroloogia

— allergoloogia.

Artikkel 28

Üleminekumeetmena ning artikli 24 lõike 1 punktist c ja artiklist 25 olenemata võivad liikmesriigid, kelle õigus- ja haldusnormidega on 20. juunil 1975 ette nähtud eriarsti osalise ajaga koolitus, jätkata nende sätete kohaldamist kandidaatide suhtes, kes on alustanud eriarsti koolitust hiljemalt 31. detsembril 1983.

Vastuvõtvatel liikmesriikidel on õigus nõuda, et esimesest lõigust kasu saavad isikud esitaksid lisaks diplomile, tunnistusele ja muudele kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele tunnistuse, mis tõendab, et nad on asjaomases valdkonnas seaduslikul spetsialistina praktiseerinud vähemalt kolm järjestikust aastat tunnistuse väljaandmisele eelneva viie aasta jooksul.

Artikkel 29

Üleminekumeetmena ja artikli 24 lõikest 2 olenemata:

a) Luksemburgi puhul ja üksnes Luksemburgi 1939. aasta akadeemilise ja ülikoolikraadi andmist käsitleva seadusega hõlmatud Luksemburgi diplomite osas on eriarsti tunnistuse väljaandmise tingimuseks lihtsalt Luksemburgi riikliku eksamikomisjoni antud meditsiinidoktori, kirurgi või sünnitusarsti diplomi omamine;

b) Taani puhul ja üksnes nende seadusega nõutavate Taani meditsiinipraktiku diplomite osas, mille on välja andnud Taani ülikoolide arstiteaduskonnad kooskõlas siseministeeriumi 14. mai 1970. aasta määrusega, on eriarsti tunnistuse väljaandmise tingimuseks lihtsalt eespool nimetatud diplomite omamine.

Punktides a ja b nimetatud diplomeid võib anda kandidaatidele, kes alustasid õpinguid enne 20. detsembrit 1976.

IV JAOTIS

ÜLDARSTI ERIKOOLITUS

Artikkel 30

Iga liikmesriik, kes rakendab oma territooriumil artiklis 23 nimetatud täielikku koolitust, kehtestab üldarsti erikoolituse, mis vastab vähemalt sama rangetele nõuetele kui need, mis on sätestatud artiklites 31 ja 32, selliselt, et kursuse lõpetamisel antavad esimesed diplomid, tunnistused või muud kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid antakse välja hiljemalt 1. jaanuaril 1990.

Artikkel 31

1. Artiklis 30 nimetatud üldarsti erikoolitus peab vastama järgmistele miinimumnõuetele:

a) selle alustamise tingimuseks on, et kuueaastane õppeaeg artiklis 23 nimetatud koolituse raames on edukalt lõpetatud;

b) see on täisajaline kursus, mille kestus on vähemalt kaks aastat ja mis toimub pädevate asutuste või organite järelevalve all;

c) see on pigem praktilise kui teoreetilise suunitlusega; praktilist õpet antakse ühelt poolt vähemalt kuue kuu jooksul heakskiidetud haiglas või kliinikus, kus kasutatakse sobivat aparatuuri ja teenuseid, ja teiselt poolt vähemalt kuue kuu jooksul heakskiidetud üldarstipraksise raames või heakskiidetud keskuses, kus osutatakse esimese etapi arstiabi; see toimub koostöös muude üldarstipraksisega seotud tervishoiuasutuste või -struktuuridega; ilma et see piiraks eespool nimetatud perioode, võib praktilist koolitust anda maksimaalselt kuus kuud teistes heakskiidetud üldarstipraksisega seotud tervishoiuasutustes või -struktuurides;

d) see hõlmab praktikandi isiklikku osalust oma kaastöötajate kutsetegevuses ja ametialases vastutuses.

2. Liikmesriikidel on õigus lükata lõike 1 punkti c minimaalset koolitusperioodi käsitlevate sätete kohaldamist edasi maksimaalselt 1. jaanuarini 1995.

3. Liikmesriigid seavad pärast üldarsti erikoolitust antavate diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide saamise tingimuseks, et kandidaadil on üks artiklis 3 nimetatud diplomitest, tunnistustest või muudest kvalifikatsiooni tõendavatest dokumentidest.

Artikkel 32

Kui liikmesriik andis 22. septembri 1986. aasta seisuga üldarstikoolitust, mis seisnes üldarstipraksise kogemuse omandamises oma vastuvõttudel selleks määratud juhendaja kontrolli all, võib see liikmesriik sellist koolituse liiki eksperimendi korras jätkata, tingimusel et:

— see on kooskõlas artikli 31 lõike 1 punktidega a ja b ning lõikega 3,

— selle kestus on kaks korda nii pikk kui artikli 31 lõike 1 punktis b sätestatud perioodi ja käesoleva artikli kolmandas taandes sätestatud perioodide summa vahe,

— see hõlmab perioodi heakskiidetud haiglas või kliinikus, kus kasutatakse sobivat aparatuuri ja teenuseid, ning perioodi heakskiidetud üldarstipraksise raames või heakskiidetud keskuses, kus osutatakse esimese etapi arstiabi; alates 1. jaanuarist 1995 on eespool nimetatud perioodide kestuseks vähemalt kuus kuud.

Artikkel 33

Saadud kogemuste põhjal ja üldarstikoolituse arengut silmas pidades esitab komisjon nõukogule hiljemalt 1. jaanuariks 1996 aruande artiklite 31 ja 32 rakendamise kohta ning asjakohased ettepanekud üldarstikoolituse edaspidiseks ühtlustamiseks.

Nõukogu teeb nende ettepanekute kohta otsuse asutamislepingus sätestatud korras enne 1. jaanuari 1997.

Artikkel 34

1. Ilma et see piiraks artikli 31 lõike 1 punktis b sätestatud täisajaga koolituse põhimõtte kohaldamist, võivad liikmesriigid anda loa üldarsti osalise ajaga erikoolituseks lisaks täisajaga koolitusele, kui on täidetud järgmised tingimused:

— koolituse kogukestust ei või lühendada põhjusel, et see toimub osalise ajaga,

— osalise ajaga koolituse kestus ei või nädala lõikes olla lühem kui 60 % täisajaga koolituse kestusest,

— osalise ajaga koolitus peab sisaldama teatava arvu täisajaga koolitusperioode nii koolituse puhul, mis toimub haiglas või kliinikus, kui ka koolituse puhul, mis toimub heakskiidetud arstipraksise raames või heakskiidetud keskuses, kus osutatakse esimese etapi arstiabi. Täisajaga koolitusperioode peab

olema piisaval arvul ja need peavad olema küllaldase kestusega, et anda üldarstipraksise tulemuslikuks pidamiseks asjakohane ettevalmistus.

2. Osalise ajaga koolituse kvaliteet peab vastama täisajaga koolituse omale. Osalise ajaga koolitus peab lõppema artiklis 30 nimetatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi saamisega.

Artikkel 35

1. Sõltumata mis tahes omandatud õigustest, mida nad tunnustavad, võivad liikmesriigid välja anda artiklis 30 nimetatud diplomeid, tunnistusi või muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente meditsiinipraktikule, kes ei ole lõpetanud artiklites 31 ja 32 nimetatud koolitust, kuid kellel on liikmesriigi pädevate asutuste antud diplom, tunnistus või muu kvalifikatsiooni tõendav dokument, mis tõendab mõne muu täiendava koolituskursuse lõpetamist; liikmesriigid võivad selliseid diplomeid, tunnistusi või muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente välja anda siiski ainult juhul, kui need tõendavad oskuste taset, mis vastab artiklites 31 ja 32 nimetatud koolituse lõpetamisel saavutatud tasemele.

2. Lõikele 1 vastavaid eeskirju vastu võttes täpsustavad liikmesriigid, mil määral võib artiklites 31 ja 32 nimetatud koolituse asemel võtta arvesse kandidaadi läbitud täiendkoolitust ja tema erialast töökogemust.

Liikmesriigid võivad anda artiklis 30 nimetatud diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ainult juhul, kui kandidaat on omandanud vähemalt kuuekuulise kogemuse üldarstina artikli 31 lõike 1 punktis c nimetatud üldarstipraksise raames või keskuses, kus osutatakse esimese etapi arstiabi.

Artikkel 36

1. Alates 1. jaanuarist 1995 seavad liikmesriigid oma siseriiklike sotsiaalkindlustussüsteemide raames üldarstina praktiseerimise tingimuseks artiklis 30 sätestatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi omamise, kui liikmesriigi poolt tunnustatud omandatud õigustest ei tulene teisiti.

Liikmesriigid võivad siiski sellest tingimusest vabastada isikud, kes saavad parajasti üldarsti erikoolitust.

2. Iga liikmesriik täpsustab omandatud õigusi, mida ta tunnustab. Ta tunnustab siiski nende arstide õigust praktiseerida oma siseriikliku sotsiaalkindlustusskeemi alusel üldarstina ilma artiklis 30 nimetatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendita, kellel on selline õigus 31. detsembril 1994 artiklite 1–20 kohaselt ja kes asuvad kõnealusel kuupäeval selle liikmesriigi territooriumil artikli 2 või artikli 9 lõike 1 kohaselt.

3. Kõik liikmesriigid võivad kohaldada lõiget 1 enne 1. jaanuari 1995 tingimusel, et arst, kes on läbinud artiklis 23 nimetatud koolituse mõnes teises liikmesriigis, on võimeline alustama praksist nende territooriumil kuni 31. detsembrini 1994 ja praktiseerima nende siseriikliku sotsiaalkindlustusskeemi alusel artikli 2 või artikli 9 lõike 1 kohaselt.

4. Liikmesriigi pädevad asutused annavad taotluse korral välja tunnistuse, mis annab arstidele, kellel on lõike 2 kohaselt omandatud õigused, õiguse praktiseerida siseriikliku sotsiaalkindlustusskeemi alusel üldarstina ilma artiklis 30 nimetatud diplomi, tunnistuse või muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendita.

5. Lõige 1 ei piira võimalust, et liikmesriigid võivad oma siseriiklike eeskirjade kohaselt ja oma territooriumi osas anda õiguse praktiseerida sotsiaalkindlustusskeemi alusel üldarstina isikutele, kellel ei ole liikmesriigis saadud meditsiinialast koolitust ja üldarsti erikoolitust tõendavaid diplomeid, tunnistusi või muid dokumente, kuid kellel on mõnes kolmandas riigis saadud eespool nimetatud koolitust tõendavad diplomid, tunnistused või muud dokumendid.

Artikkel 37

1. Liikmesriigid tunnustavad seoses siseriikliku sotsiaalkindlustusskeemi alusel üldarstina tegutsemisega artiklis 30 nimetatud diplomeid, tunnistusi või muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente, mille on liikmesriikide kodanikele artiklite 31, 32, 34 ja 35 kohaselt välja andnud teised liikmesriigid.

2. Liikmesriigid tunnustavad artikli 36 lõikes 4 nimetatud tunnistusi, mille on liikmesriikide kodanikele välja andnud teised liikmesriigid, ja käsitavad neid oma territooriumil võrdsena diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentidega, mille nad ise välja annavad ja mis lubavad nende siseriikliku sotsiaalkindlustusskeemi alusel üldarstina tegutseda.

Artikkel 38

Liikmesriikide kodanikel, kellele mõni liikmesriik on andnud artiklis 30 või artikli 36 lõikes 4 nimetatud diplomi, tunnistuse või

muu kvalifikatsiooni tõendava dokumendi, on õigus kasutada vastuvõtvas liikmesriigis selles riigis kasutusel olevat kutsenimetust ja selle lühendit.

Artikkel 39

1. Ilma et see piiraks artikli 38 kohaldamist, tagavad vastuvõtvad liikmesriigid, et artiklis 37 käsitletud liikmesriikide kodanikel on õigus kasutada oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutusel oleva seadusjärgse akadeemilise kraadi tähist ja vajaduse korral selle lühendit kõnealuse riigi keeltes. Vastuvõtvad liikmesriigid võivad nõuda, et kraadi tähise järele tuleb märkida selle andnud asutuse või eksamikomisjoni nimetus ja asukoht.

2. Kui kodaniku päritolu- või lähteliikmesriigis kasutusel olevat akadeemilise kraadi tähist võib segamini ajada vastuvõtva liikmesriigi tähisega, mis selles riigis nõuab täiendavat koolitust, mida asjaomane isik ei ole läbinud, võib asjaomane vastuvõttev liikmesriik nõuda, et see isik kasutaks oma päritolu- või lähteliikmesriigis kasutusel olevat tähist vastuvõtva liikmesriigi määratud sobivas vormis.

Artikkel 40

Saadud kogemuste põhjal ja üldarstikoolituse arengut silmas pidades esitab komisjon nõukogule hiljemalt 1. jaanuariks 1997 aruande käesoleva jaotise rakendamise kohta ja vajaduse korral ettepanekud üldarstide asjakohaseks koolituseks, et täita üldarstipraksise pidamise nõuded. Nõukogu teeb nende ettepanekute kohta otsuse asutamislepingus sätestatud korras.

Artikkel 41

Niipea kui liikmesriik on teatanud komisjonile tema poolt kooskõlas artikliga 30 võetud meetmete jõustumise kuupäeva, avaldab komisjon asjakohase teatise *Euroopa Ühenduste Teatajas*, milles tuuakse ära kõnealuses liikmesriigis kasutusel olevate vastavate diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide nimetused ja vajaduse korral kõnealused kutsenimetused.

V JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 42

Liikmesriigid määravad asutused ja organid, kellel on õigus diplomeid, tunnistusi ja muid kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente ning käesolevas direktiivis nimetatud dokumente ja informatsiooni välja anda ja vastu võtta, ning teatavad sellest viivitamata teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Artikkel 43

Kui liikmesriigil on käesoleva direktiivi kohaldamisel teatavates valdkondades suuri raskusi, uurib komisjon neid raskusi koos selle riigiga ja taotleb otsuse 75/365/EMÜ [1] alusel moodustatud kõrgemate tervishoiuametnike komitee arvamust.

Vajaduse korral esitab komisjon nõukogule asjakohaseid ettepanekuid.

Artikkel 44

III lisa A osas loetletud direktiivid tunnistatakse kehtetuks, ilma et see mõjutaks liikmesriikide kohustusi seoses ülevõtmise tähtaegadega, mis on sätestatud III lisa B osas.

Viiteid kehtetuks tunnistatud direktiividele käsitatakse viidetena käesolevale direktiivile ja tõlgendatakse kooskõlas IV lisa vastavustabeliga.

Artikkel 45

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 5. aprill 1993

Nõukogu nimel

eesistuja

J. TRØJBORG

[1] EÜT L 167, 30.6.1975, lk 19.

I LISA

Artikli 24 lõike 1 punktis c ja artiklis 25 nimetatud spetsialistide täis- ja osalise ajaga koolituse tunnused

1. *Spetsialistide täisajaga koolitus*

Koolitus toimub konkreetsetel pädeva asutuse tunnustatud ametikohtadel.

See hõlmab osalust koolituse toimumise osakonna kõikides meditsiinitoimingutes, sealhulgas valve, nii et praktikant pühendub oma kutsealase tegevuse normtöönädala ja kogu aasta kestel sellele praktilisele ja teoreetilisele koolitusele vastavalt pädevate asutuste kokkulepitud sätetele. Kõnealustel ametikohtadel töötamine tasustatakse asjakohaselt.

Koolituse võib katkestada ajateenistuse, lähetuse, raseduse või haiguse tõttu. Katkestuse tõttu koolituse kogukestust ei lühendata.

2. *Spetsialistide osalise ajaga koolitus*

Koolitus vastab samadele nõuetele kui täisajaga koolitus, erinev on üksnes võimalus piirata meditsiinitoimingutes osalemist ajavahemikuga, mille pikkus on vähemalt pool punkti 1 teises lõigus sätestatud perioodist.

Pädevad asutused tagavad, et spetsialistide osalise ajaga koolituse kogukestus ja kvaliteet vastab täisajaga koolituse omadele.

Osalise ajaga koolitus tasustatakse asjakohaselt.

II LISA

Kuupäevad, millest alates on teatavad liikmesriigid tunnistanud kehtetuks õigus- ja haldusnormides ettenähtud sätted artikli 9 lõikes 7 nimetatud diplomite, tunnistuste ja muude kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide väljaandmise kohta

BELGIA		
Torakaalkirurgia:	1. jaanuar 1983	
Kardiovaskulaarkirurgia:	1. jaanuar 1983	
Neuropsühhiaatria:	1. august 1987,	välja arvatud isikute osas, kes alustasid õppimist enne seda kuupäeva
Gastroenteroloogiline kirurgia:	1. jaanuar 1983	
TAANI		
Kliiniline hematoloogia:	1. jaanuar 1983,	välja arvatud isikute osas, kes alustasid õppimist enne seda kuupäeva ja kes lõpetasid õpingud 1988. aasta lõpuks
Füsioteraapia:	1. jaanuar 1983,	välja arvatud isikute osas, kes alustasid õppimist enne seda kuupäeva ja kes lõpetasid õpingud 1988. aasta lõpuks
Troopiline meditsiin:	1. august 1987,	välja arvatud isikute osas, kes alustasid õppimist enne seda kuupäeva
PRANTSUSMAA		
Radioloogia:	3. detsember 1971	
Neuropsühhiaatria:	31. detsember 1971	
LUKSEMBURG		
Radioloogia:	Pärast 5. märtsi 1982 alustatud õpingute lõpetamisel diplomit, tunnistust või muud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti ei anta	
Neuropsühhiaatria:	Pärast 5. märtsi 1982 alustatud õpingute lõpetamisel diplomit, tunnistust või muud kvalifikatsiooni tõendavat dokumenti ei anta	
MADALMAAD		
Radioloogia:	8. juuli 1984	
Neuropsühhiaatria:	9. juuli 1984	

III LISA

A osa

Kehtetuks tunnistatud direktiivid

(millele on viidatud artiklis 44)

1. Direktiiv 75/362/EMÜ
2. Direktiiv 75/363/EMÜ

   ja nende hilisemad muudatused:

   — Direktiiv 81/1057/EMÜ: üksnes artiklis 1 tehtud viited kehtetuks tunnistatud direktiividele 75/362/EMÜ ja 75/363/EMÜ

   — Direktiiv 82/76/EMÜ

   — Direktiiv 89/594/EMÜ: üksnes artiklid 1–9

   — Direktiiv 90/658/EMÜ: üksnes artikli 1 lõiked 1 ja 2 ning artikkel 2

3. Direktiiv 86/457/EMÜ

B osa

Siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtajad

(millele on viidatud artiklis 44)

Direktiiv	*Ülevõtmise tähtaeg*
75/362/EMÜ (EÜT L 167, 30.6.1975, lk 1)	20. detsember 1976 (*)
81/1057/EMÜ (EÜT L 385, 31.12.1981, lk 25)	30. juuni 1982
75/363/EMÜ (EÜT L 167, 30.6.1975, lk 14)	20. detsember 1976 (**)
82/76/EMÜ (EÜT L 43, 15.2.1982, lk 21)	31. detsember 1982
89/594/EMÜ (EÜT L 341, 23.11.1989, lk 19)	8. mai 1991
90/658/EMÜ (EÜT L 353, 17.12.1990, lk 73)	1. juuli 1991
86/457/EMÜ (EÜT L 267, 19.9.1986, lk 26)	1. jaanuar 1985

(*) Kreeka puhul 1. jaanuar 1981, Hispaania ja Portugali puhul 1. jaanuar 1986.

(**) Kreeka puhul 1. jaanuar 1981, Hispaania ja Portugali puhul 1. jaanuar 1986. Endise Saksa Demokraatliku Vabariigi territooriumi suhtes võtab Saksamaa meetmed, mis on vajalikud direktiivi 75/363/EMÜ artiklite 2–5 (käesoleva direktiivi artiklid 24–27) rakendamiseks 3. aprilliks 1992 (direktiiv 90/658/EMÜ, artikkel 2).

IV LISA

Käesolev direktiiv	Direktiiv 75/362/EMÜ	Direktiiv 75/363/EMÜ	Direktiiv 86/457/EMÜ	Direktiiv 81/1057/EMÜ	Direktiiv 89/594/EMÜ	Direktiiv 82/76/EMÜ
Artikkel 1	Artiklid 1 ja 24					
Artikkel 2	Artikkel 2					
Artikkel 3	Artikkel 3					
Artikkel 4	Artikkel 4					
Artikkel 5	Artikkel 5					
Artikkel 6	Artikkel 6					
Artikkel 7	Artikkel 7					
Artikkel 8	Artikkel 8					
Artikli 9 lõige 1	Artikli 9 lõige 1			Artikkel 1		
Artikli 9 lõige 2	Artikli 9 lõige 2			Artikkel 1		
Artikli 9 lõige 3	Artikli 9a lõige 1					
Artikli 9 lõige 4	Artikli 9a lõige 2					
Artikli 9 lõige 5	Artikli 9 lõige 3					
Artikli 9 lõige 6					Artikli 9 lõige 1	
Artikli 9 lõige 7					Artikli 9 lõige 2	
Artikkel 10	Artikkel 10					
Artikkel 11	Artikkel 11					
Artikkel 12	Artikkel 12					
Artikkel 13	Artikkel 13					
Artikkel 14	Artikkel 14					
Artikkel 15	Artikkel 15					
Artikkel 16	Artikkel 15a					
Artikkel 17	Artikkel 16					
Artikkel 18	Artikkel 17					
Artikkel 19	Artikkel 18					
Artikkel 20	Artikkel 20					
Artikkel 21	Artikkel 21					
Artikkel 22	Artikkel 22					
Artikkel 23		Artikkel 1				
Artikkel 24		Artikkel 2				
Artikli 25 lõige 1		Artikli 3 lõige 1				
Artikli 25 lõige 2		Artikli 3 lõige 2				
Artikli 25 lõike 3 lõik 1		Artikli 3 lõike 3 lõik 1				
Artikli 25 lõike 3 lõik 2						Artikkel 14
Artikkel 26		Artikkel 4				
Artikkel 27		Artikkel 5				
Artikkel 28		Artikkel 7				
Artikkel 29		Artikkel 8				
Artikkel 30			Artikkel 1			
Artikkel 31			Artikli 2 lõiked 1–3			
Artikkel 32			Artikkel 3			
Artikkel 33			Artikkel 4			
Artikkel 34			Artikkel 5			
Artikkel 35			Artikkel 6			
Artikkel 36			Artikkel 7			
Artikkel 37			Artikkel 8			
Artikkel 38			Artikkel 9			
Artikkel 39			Artikkel 10			
Artikkel 40			Artikkel 11			
Artikkel 41			Artikli 12 lõige 2			
Artikkel 42	Artikkel 23		Artikli 2 lõige 4			
Artikkel 43	Artikkel 26	Artikkel 10				
Artikkel 44						
Artikkel 45	Artikkel 27					
I lisa	Lisa					
II lisa					Lisa	